Oświadczenie złożone przez senatorów Grażynę Sztark, Piotra Zientarskiego i Barbarę Zdrojewską na 60. posiedzeniu Senatu w dniu 16 maja 2018 r.

Oświadczenie skierowane do ministra sprawiedliwości, prokuratora generalnego Zbigniewa Ziobry

Oświadczenie dotyczy tzw. oceny efektywności pracy sądów.

Zgodnie z nowelizacją prawa o ustroju sądów powszechnych, która weszła w życie 12 sierpnia 2017 r., minister sprawiedliwości mógł, w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, odwołać prezesa każdego sądu bez uzasadnienia. W tym czasie na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości kilkakrotnie, m.in. 10 listopada 2017 r., 8 stycznia 2018 r., 17 stycznia 2018 r. i 13 lutego 2018 r., ukazywały się komunikaty zatytułowane „Ocena efektywności pracy sądów", zawierające informacje o niskiej efektywności w konkretnym sądzie oraz o odwołaniu w związku z tym prezesa tegoż sądu powszechnego. Wszystkie komunikaty rozpoczynały się podobnie brzmiącym stwierdzeniem o przeprowadzonej analizie szerokiego zakresu czynników wpływających na całościową ocenę jakości pracy sądów powszechnych. Następnie była mowa o niskiej pozycji danego sądu w rankingach, jednakże za każdym razem podawano pozycję w rankingu pod innym względem. W jednym przypadku był to „wskaźnik opanowania wpływu w sprawach cywilnych", w innym przypadku – „średniego czasu trwania postępowań w sprawach gospodarczych", w kolejnym – „średniego czasu trwania postępowań w sprawach niezałatwionych", a w następnym np. – „opanowania wpływu spraw karnych". Takie uzasadnienie decyzji każe odnieść wrażenie, że zabrakło zobiektyzowanych kryteriów pozwalających na ocenę poszczególnych sądów, za to wynajdowano na siłę uzasadnienia działań, za każdym razem brano bowiem pod uwagę inny wyrywkowy fragment oceny – wyrwany z całości, pasujący do stawianej tezy.

Czy istnieje jeden ogólny, powstały w oparciu o te same kryteria ranking oceny sądów w Polsce? Jeśli tak, to prosimy o przesłanie go wraz z informacją, kto i według jakich zasad go tworzy. Czy istnieją „programy naprawcze" dla sądów, które zajmują odległe pozycje w takim zestawieniu, czy jedynym programem jest zmiana prezesa sądu?

Prosimy o przesłanie pełnego wykazu odwołanych prezesów sądów powszechnych, rejonowych, okręgowych i apelacyjnych, w okresie, o którym mowa na wstępie. Prosimy też o przekazanie zestawienia w formie tabeli zawierającej informacje o miejscu każdego z sądów w rankingach opanowania wpływów w sprawach karnych, cywilnych, średniego czasu trwania postępowań, postępowań w sprawach niezałatwionych. Prosimy również o informację na temat średniego czasu postępowań sądowych w sprawach cywilnych i karnych w Polsce w latach 2015–2017 w ujęciu półrocznym.

Grażyna Sztark
Piotr Zientarski
Barbara Zdrojewska